

בעזרת השם יתברך

גליון # 1 – חודש תשרי תשכ"ח

אגרון עולמי לגלות את האמת על חיוב ישוב ארץ ישראל
שהיא מצות עשה מן התורה ושקולה כנגד כל מצות התורה

בירורי הלכות מכל ספרי שאלות ותשובות

הגליונות האלו מיוסדים לשבור את כח של אלו שמוציאים דיבתם רעה על ארצינו הקדושה כמו שכתוב בספר חפץ חיים בהקדמה, וז"ל: ועוד הלא ידוע הוא שנגזר עלינו גלות מפבר מעת מעשה המרגלים, כמו שכתוב בתהלים (פרק קי"ו, כ"ו-כ"ז), "וישא ידו להם להפיל אותם וגו' בגוים ולזרותם בארצות", וכמו שפרש רש"י שם והרמב"ן בפרשת שלח, (במדבר י"ד א') וחטא המרגלים הלא היה עון לשון הרע, וכמו דאיתא בערכין (דף ט"ו.) אם כן אנו מכרחין לתקן זה החטא קדם הגאולה. וכדאיתא בתנא דבי אליהו שהלשון הרע עולה עד כנגד כסא הכבוד, ובפרט כשהוא מדבר נגד ארץ ישראל.

על ידי שנלמוד על מצות ישוב ארץ ישראל נזכה שכל בני ישראל יעלו לארצינו הקדושה כמ"ש בעובדיה (פרק א פסוק יז) ובהר ציון תהיה פליטה והיה קדש וירשו בית יעקב את מורשיהם. (ובספר ישעיה פרק ס פסוק כא) ועמד כלם צדיקים לעולם וירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר. הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה. ונזכה בקרוב ממש לביאת משיח צדקינו בב"א.

עוד לקטנו מדברי חז"ל בש"ס בבלי ירושלמי ומדרשים, זוהר הקדוש תיקונים וספרי הראשונים, ומספרי מוסר וספרי ח"ן מגדולי האחרונים וספרי תלמידי הבעל שם טוב זצלה"ה

עיה"ק צפת תובב"א

מצות ישיבת ארץ ישראל

על פי שאלות ותשובות באלף שנים האחרונות

שו"ת מבי"ט חלק א סימן קל"ט

שאלה: ילמדנו רבינו: ראובן שנדר שאם יהיה לו כך וכך שידור בצפת תוב"ב ועתה נתקיים הדבר ואביו ואמו אינם מניחים אותו ללכת לדור שם וג"כ אשתו אינה רוצה לדור שם וטוענת שכתוב בכתוב' שלא יוציאנ' לדור בשום מקו' אחר גם כיבוד אב ואם גדול שהרי יעקב אבינו ע"ה נענש כ"ב שנה. יורינו רבינו אם חל הנדר ואם יוכל לעשות התרה, ושכרך כפול.

תשובה חייב לקיים נדרו ואינו חייב לחוש לצוואת אביו ואמו שאמרו לו שלא ילך כדילפינן פ"ק דיבמות דאם אמר לו אביו ואמו

הטמא או אל תחזיר לא ישמע דכתיב איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו כלכם חייבים בכבודי כדכתיב בסיפיה דקרא אני ה' והכא נמי הוא ואביו חייבים לדור בארץ ישראל ואין לו עונש על שאינו מקיים מצות כיבוד אב ואם שגם הם יכולים לעלות עמו ויתקיימו ב' מצות ישיבת ארץ ישראל וכיבוד אב ואם ומשמע התם דלאו דוקא מצוה ואזהרת שבת דקרא איירי ביה דדוחה מצות כיבוד אלא אפילו כל מצוה ואפילו מצות עשה לחודא כדתניא אל תחזיר שהיא מצות עשה שבממון וקילא דהותרה מכלל' בזקן ואינה לפי כבודו ואפ"ה דוחה כיבוד כל שכן מצות ישיבת ארץ ישראל שהיא חמורה כמו שאחז"ל שדוחה את הכיבוד ועוד דבשעה שמחזיר אינו יכול לקיים כיבוד אם יצטרך להשקאה או כיוצא בה שהרי אין אביו עמו וגם אינו חייב להחזיר גם כן כיון דקיימת מצות החזרה על יד אחר ובישיבת ארץ ישראל יוכל לקיים שתיהם אם יעלה אביו גם כן שכלם חייבים בישיבת ארץ ישראל. ועוד דהכא איכא תרי עשה מצות ישיבת ארץ ישראל ומצות קיום נדרו שנדר לעלות ולדור.

ומה שנענש יעקב אבינו ע"ה מפני שהיה חוץ לארץ שהיה ראוי אחר שנשא אשה יבא מיד לשמש את אביו בארץ ישראל ואם היה הוא בארץ ישראל ואביו בחוץ לארץ כי הכא לא היה נענש ומצאתי בתרומת הדשן סימן מ' שכתב על תלמיד שהיה רוצה לצאת ממדינתו ללמוד עם רב אחד שהיה בטוח שיראה סימן ברכה לפניו ואביו היה מוחה בו והיה מצטער הרבה וכתב דאין צריך לשמוע לו מההיא דעירובין ב"ר יוסי אומר אפי' מוצא ללמוד הולך לחוץ לארץ שלא כל אדם זוכה ללמוד וכו' וכתב דלתלמוד תורה אף על פי שמוצא ללמוד תורה במקומו עדיף מכיבוד וכו' ומסיק דאפי' קלים הם דוחים כיבוד וכו' ע"כ וכל שכן בישיבת ארץ ישראל החמורה.

ואינו יכול להשאל על נדרו דאפילו בלא נדר חייב לעלות ואינו חוששים לכיבוד כדאמ' ואם כן איך יועיל לו השאלה וכל שכן שהשאלה הוא לדבר איסור ואין נשאלין אלא לדבר מצוה. ומה שבא

בשאלה שגם אשתו אינה רוצה וטוענת שכת' בכתובתה שלא יוציאנה לדור בשום מקום אחר איפשר לומר כי אין כוונת שום מקום אחר כי אם לחוץ לארץ ולא לארץ ישראל שלא יתנו על מה שכתוב בתורה ואף אם היינו אומרי' שהכוונה הייתה גם לארץ ישראל ויהיה התנאי חל בכלל דבר המותר שהוא חוץ לארץ עה /חל על/ דבר איסור תנאי שלא לעלות לארץ ישראל אפ"ה לא יועיל לה תנאי זה אלא לענין שלא תפסיד כתובתה שבלא תנאי זה היתה מפסדת כדתני' שלהי כתובת הוא אומר לעלות והיא אומרת שלא לעלות כופין אותה ואם לאו תצא בלא כתובה ובתנאי זה אינה מפסדת כתובה כיון שאינו יכול לכופה ותצא בכתובה ויעלה הוא וישא אחרת ונראה דבין כך ובין כך כופין קודם והדר אם לא תרצה תצא בלא כתובה כדתניא כופין וכו' והדר ואם לאו תצא כו' דהוה ליה למתני הוא אומר לעלות והיא אומר שלא לעלות תצא בלא כתובה ומדקתני כופין משמע דכופין קודם בדברים ואם לא תרצה תצא ואם כופין הוי בשוטי' משמע דכופין אותה שתעלה עמו ותקיים גם הוא מצות עליה לארץ ישראל וכו' משום דקשין גירושין לפני המקום ואם לאו שבעלה אינו רוצה לכופה או אינו מועיל לה הכפייה שהיא סרבנית תצא שלא בכתובה דהא דתניא כופין אב"ד משמע דקאי מדלא קתני כופה אותה אלא כופין ונראה טעמא דכופין אותה ב"ד אע"ג דאין כופין לכל מי שהוא עומד חוץ לארץ שיעלה לארץ ישראל משום דהוויא כמצוה שמתן שכרה בצדה מצד המעלות שבה שאין כופין עליה וגם שלב כל אדם נוקפו אם יוכל להתפרנס בה ולא יצטרך לחזור ולצאת בשביל מזונותיו שמותר לצאת מארץ ישראל ויש בזה כמו פיקוח נפש ולכך אין כופין ב"ד עליה ואפ"ה זה שאומר לעלות ואין לבו נוקפו והיא אינה רוצה כופין אותה שהוא חייב במזונותיה ויסתייע מלמעלה בשומר מצוה לא ידע דבר רע ואם אינה רוצה ואינה שומעת תצא שלא בכתובה וגם אם היה רוצה לעלות והוא אינו רוצה אף על פי שהוא אינו תלוי בה כיון שהיא רוצה יתן לה כתובת' והכא שהתנה כופין אותה בב"ד ואם אינה שומעת לא תצא בכתובה מפני תנאה שהתנאי אינו מועיל לה אלא

לגבי בעלה שאינו יכול לכופה לא לגבי ב"ד ואם לא תשמע תהיה עוברת על דברי חכמים וכן הביא הרי"ף ז"ל בריתא זו כופין אותה ואם לאו וכו' כגרסת הגמרא אלא שהרמב"ם ז"ל לא כתב כופין אלא תצא בלא כתובה ואיפש' שהשמיט כופין כמו שהשמיט סיפא דהאי בריתא כמו שכתב בעל מ"מ ז"ל הכלל שחייב איש זה לקיים נדרו של מצוה ואין אביו ואמו ואשתו יכולים לעכבו.

נאם המבי"ט.